

בית הספר לבריאות הציבור • School of Public Health • مدرسة صحة الجمهور

מס' קורס: 286.4821

מרצה: ד"ר רוני אלרן-ברק

קורס חובה, תוכנית מ"א, סמסטר ב', תשפב

דוא"ל: roniebarak@gmail.com

שעת קבלה: בתיאום מראש

סוגיות בטיפול

מטרות הקורס

הכרת מושגים תיאורטיים מרכזיים בפסיכותרפיה והעשרת מיומנויות טיפוליות הרלוונטיות לדיאטנים העוסקים בטיפול וייעוץ בתחומי התזונה והבריאות.

מבנה הקורס

הקורס יועבר במתכונת של סדנא המשלבת הרצאות פרונטאליות ודיון במקרים קליניים. דגש רב יושם על השתתפות פעילה של הסטודנטים.

דרישות הקורס

1. נוכחות חובה: יש להגיע לכל השעורים (10% מהציון)

במידה והשעורים יתקיימו בזום:

1. חובה על הסטודנטים להיות עם מצלמה פתוחה במשך כל השיעור.
2. אי פתיחת מצלמה או סגירת מצלמה למשך חלק מהשיעור תחשב כהיעדרות.

במידה והשעורים יתקיימו באופן פרונטלי:

יציאה מוקדם משיעור, או הגעה באיחור משמעותי (יותר מ-5 דקות) נחשבים כחיסור.

2. השתתפות פעילה בשיעור – התייחסות למקרים של סטודנטים אחרים והצגת שאלות על החומר הנלמד - (10% מהציון).

3. הצגת מקרים בכיתה 40% מהציון
4. הגשת עבודה מסכמת על סמך המקרה שהוצג בכיתה: 40% מהציון

תוכן הקורס

*יתכנו שינויים בסדר והרכב השיעורים על פי צרכי הכיתה.

גישה ממוקדת מטופל

- יישום גישת טיפול ממוקדת מטופל בטיפול תזונתי

[MacLellan D](#), & [Berenbaum, S](#). (2007). Canadian dietitians' understanding of the client-centered approach to nutrition counseling. *Journal of the American Dietetic Association*, 107,1414-7.

Yalom, I.D. (2002). *The gift of therapy*. New York: HarperColins Publishers Inc. (Chapter 10 – Create a new therapy for each patient)

מפגש טיפולי ראשון

- התפתחות אישית ומקצועית של המטפל
- נסיון אישי בטיפול

Yalom, I.D. (2002). *The gift of therapy*. New York: HarperColins Publishers Inc. (Chapter 2 – Avoid diagnosis, Chapter 12 – Engage in personal therapy)

הברית הטיפולית

- חשיבות יצירת הברית הטיפולית ויצירת סביבה טיפולית בטוחה, מכילה ומאפשרת
- שמירה על גבולות

Yalom, I.D. (2002). *The gift of therapy*. New York: HarperColins Publishers Inc. (Chapter 6- Empathy: looking out the patient's window)

McWilliams, N (2004). *Psychoanalytic Psychotherapy: A practitioner's guide*. New York/London: The Guildford Press.(Chapters 5- Boundaries I:The Frame p.105-107)

תקשורת טיפולית

- חשיבות השפה והתקשורת המילולית במפגש הטיפולי
- העמקת ההבנה של מהי תקשורת טיפולית עם דגש על חוסר שיפוטיות
- התנסות בניהול שיחה טיפולית תוך שימת דגש על ההבחנה בין הערות ביקורתיות לבין הערות "מאפשרות"

Yalom, I.D. (2002). *The gift of therapy*. New York: HarperColins Publishers Inc. (Chapter 40 – Strike when the iron is cold)

Wechtel, P. (1993). *Therapeutic Communication: Knowing what to say when*. (Chapter 5 – Accusatory and Facilitative comments: criticism and permission in therapeutic dialouge).

Cant, R. & Aroni, R. (2008). Exploring dietitians' verbal and nonverbal communication skills for effective dietitian–patient communication. *Journal of Human Nutrition and Dietetics*, 21, 502-511.

התהליך הטיפולי מה מטפל בטיפול?

- הכרות עם therapeutic actions כגון הכלה ואמפתיה
- צפייה בקטעי וידאו הממחישים את שיטות ההתערבות שנלמדו
- עד כמה טיפול אישי והכרות שלנו את עצמנו חשובים בטיפול תזונתי?

Yalom, I.D. (2002). *The gift of therapy*. New York: HarperColins Publishers Inc. (Chapter 12- Engage in personal therapy)

McWilliams, N. (2004). *Psychoanalytic Psychotherapy: A practitioner's guide*. New York/London: The Guildford Press. (Chapters 6- Basic Therapy Process)

Here-and-now התמקדות באינטראקציה בין מטפל למטופל

- דיון בהבדלים בין "תוכן" ל-"תהליך" במפגש הטיפולי
- שימוש בגישת ה"כאן ועכשיו"

Yalom, I.D. (2002). *The gift of therapy*. New York: HarperColins Publishers Inc. (Chapter 16- Using the Here-and-Now—Grow Rabbit Ears; Chapter 17 – Search for Here-and-Now equivalents)

העברה, העברה נגדית ו- Projective Identification

- שימוש בהעברה, העברה נגדית והזדהות כמקורות מידע המעשירים את החוויה הטיפולית
- דיון בהבדלים בין העברה נגדית לבין תגובה רגשית של המטפל/ת לכאב אישי לא מעובד

קייסמנט, פ. (1988) *ללמוד מן המטופל*. (פרק 2 – המדריך הפנימי)
Stark, M. (1999). *Modes of Therapeutic Action*. (Chapter 7 – Authentic engagement)

התנגדות בטיפול

- גישות שונות להתמודדות עם התנגדות בטיפול

Wechtel, P. (1993). *Therapeutic Communication: Knowing what to say when*. (Chapter 12 - Achieving resolution of the patient's difficulties: resistance, working through, and following through).

Gabbard, G.O. (2005). Psychodynamic assessment of the patient. In: *Psychodynamic Psychiatry In Clinical Practice*. 4th ed. (Pp. 21-22). American Psychiatry Publishing, Inc

אמנון, מ. (1989). התנגדות בטיפול. של מי ההתנגדות? *חברה ורווחה*, י(1), 39-47.

השפעות של טראומה על אנשי הטיפול

- עייפות ושחיקה מקצועית
- טראומה משנית – עד כמה אנשי הטיפול מושפעים מהכאב והטראומה של מטופליהם

Yalom, I.D. (2002). *The gift of therapy*. New York: HarperColins Publishers Inc. (Chapter 84 – Beware the occupational hazards)

Newell J.M., & MacNeil, A.G. (2010). Professional burnout, vicarious trauma, secondary traumatic stress, and compassion fatigue: a review of theoretical terms, risk factors, and preventative methods for clinicians and researchers. *Best Practices for Mental Health*, 6, 57-68.

Figley, C.R. (1995). *Compassion fatigue*. New York, NY : Brunner/Mazel, Publishers.

טיפול ממוקד בכוחות והחוסן הנפשי של המטופל

- שימוש בכוחות והחוסן הנפשי של המטופל להובלת שינוי
- משחק תפקידים בהשתתפות הסטודנטים

Wechtel, P. (1993). *Therapeutic Communication: Knowing what to say when*. (Chapter 7- Building on patient's strengths).

דיון בסוגית Self Disclosure

- מה המשמעות של Self disclosure בהקשר הטיפולי
- עד כמה המטפל חושף את עצמו בתהליך הטיפולי

Yalom, I.D. (2002). *The gift of therapy*. New York: HarperColins Publishers Inc. (Chapter 29- Revealing the therapist's personal life—use caution).

Wechtel, P. (1993). *Therapeutic Communication: Knowing what to say when*. (Chapter 11 –therapist's self disclosure prospects and pitfalls).

Self Care

- כיצד אנשי הטיפול שומרים על כוחותיהם ובריאותם הפיזית והנפשית

McWilliams, N. (2004). *Psychoanalytic Psychotherapy: A practitioner's guide*. New York/London: The Guildford Press.(Chapters 12- Self care)

סיום טיפול

Penn, L.S. (1990). When the therapist must leave: forced termination of psychodynamic therapy. *Professional Psychology: Research and Practice*, 21, 379-384.

Todd, D.M., Deane, F.P., Bragdon, R.A. (2003). Client and therapist reasons for termination: a conceptualization and preliminary validation, *Journal of Clinical Psychology*, 59, 133-47.

הצגת מקרים קליניים בכיתה

במהלך הקורס הסטודנטים יתבקשו להציג בכיתה מקרה קליני ולהביא לדיון את הסוגיות הטיפוליות המרכזיות העולות מהמקרה. תאריכי הצגת המקרה והנחיות מפורטות יימסרו בהמשך.

סטודנט/ית יקר/ה,

- אם יש לך לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיך, ושביגיה את/ה זקוק/ה להתאמות אנא פנה/י לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקויות למידה: דואל LDA@univ.haifa.ac.il טל: 8249265-04
- לאבחון והתאמות בגין לקות למידה ו/או הפרעת קשב יש לפנות ליה"ל: דואל mhait@univ.haifa.ac.il טל: 8249022-04
- אם יש ברשותך מכתב התאמות מהאוניברסיטה ואת/ה זקוק/ה להנגשה בקורס אנא פנה/י אליי בשעות הקבלה או במייל בסמוך לתחילת הקורס